

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»

Північноукраїнський інститут імені Героїв Крут

МАУП

Кафедра Загальнонаукових, соціальних та поведінкових дисциплін

Затверджую
Директор Північноукраїнського
інституту імені Героїв Крут

Віталій ГОШЕЦЬ
" 28 " 2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
ЗСПД
Протокол № № 1 від 26.08.2025 р.
Завідувач кафедри

Павло ЯМПОЛЕЦЬ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА»

спеціальності:	053 Психологія <hr/> <i>(шифр і назва спеціальності)</i>
освітнього рівня:	Бакалавр <hr/> <i>(назва освітнього рівня)</i>
освітньої програми:	«Психологія» <hr/> <i>(назва освітньої програми)</i>
спеціалізації: <i>(за наявності)</i>	- <hr/> <i>(назва спеціалізації)</i>

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Сазонова О. В. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри Загальнонаукових, соціальних та поведінкових дисциплін

Викладач:

Сазонова О. В. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри Загальнонаукових, соціальних та поведінкових дисциплін

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри Загальнонаукових, соціальних та поведінкових дисциплін

Протокол №1 від 26.08.2025 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Сучасна українська мова
Шифр та назва спеціальності	053 Психологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	7 кредити/210 год. Лекції: 40 год. Практичні заняття: 64 год. Самостійна робота: 106 год.
Термін вивчення дисципліни	III, IV семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік, екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://chern.maup.com.ua/silabusi-obov-jazkovih-navchalnih-disciplin-psihologija-pershij-bakalavrskij-riven/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація. Комунікація.

П.І.Б. викладача	Сазонова Олена Володимирівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри загальнонаукових, соціальних та поведінкових дисциплін
Дисципліни, які викладає НПП	Сучасна українська мова
Напрями наукових досліджень	Філологія
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: 0000-0001-6633-2348 Профіль GoogleАкадемія: https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=JJkBqScAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	olena-olena.09@ukr.net
Контактний тел.	+380973055781
Портфоліо викладача на сайті кафедри	https://chern.maup.com.ua/wp-content/uploads/2025/09/2025-26_sazonova_portfolio.pdf

Анотація курсу. В структурно-логічній схемі дисципліна "Сучасна українська мова" вивчається на етапі підготовки фахівців освітнього рівня бакалаврату і являє собою дисципліну, що використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук, а також основні дисципліни циклу професійно-практичної підготовки. Це дає можливість викладати дисципліни з урахуванням професійної спрямованості майбутніх фахівців.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є "Сучасна українська мова" є вивчення сучасної української мови, включаючи його систему, норми і вживання, з акцентом на професійне і практичне спілкування, а також застосування лінгвістичних знань у контексті професійної діяльності майбутніх фахівців.

Метою курсу: є вивчення дисципліни "Сучасна українська мова" є формування у майбутніх фахівців навичок і вмінь досконалого володіння українською мовою, в тому числі в професійному напрямку; підвищення рівня загальної мовної підготовки, мовної грамотності, формування комунікативної грамотності студентів; набуття комунікативного досвіду для формування професійних навичок та конкурентоздатності сучасного фахівця.

Завдання навчальної дисципліни: формувати компетентність майбутніх фахівців, яка включає знання і практичне оволодіння нормами ділової української літературної мови; чітке і правильне розуміння ролі державної мови; дотримання вимог культури усного і писемного мовлення; розвивати навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; розвивати творче мислення студентів; формувати навички редагування, виправлення та перекладу наукових та ділових текстів; виховувати повагу до української літературної мови і його традицій; вивчати систему української мови у всіх її підсистемах; вивчати закони функціонування мовних одиниць; виробляти стійкі практичні навички лінгвістичного аналізу мовних одиниць різного рівня.

Пререквізити навчальної дисципліни. Базові загальноосвітні знання соціально-гуманітарного циклу. Дисципліна "Сучасна українська мова" відноситься до іноземної мови відповідно до структурної схемою ОК 5, але має прямий зв'язок з історією і культурою України, з основами медіації і т. д.

Програмні компетентності

Загальні компетентності	ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні компетентності	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології
Результати програми	ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців.

Зміст навчальної дисципліни:

№	Назва теми	Кількість годин			Методи викладання/ методи оцінки
		лекцій	Семинарів	Індивідуальної роботи	
Семестр 1 Змістовний модуль 1. Фонетичні, лексичні, орфографічні та орфоепічні норми української мови. Граматико-морфологічні норми і словотвір.					Методи навчання: вербальні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; аналітичний; синтетичний; практичний; пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; інтерактивний методи Методи оцінювання: усний контроль; письмовий контроль, метод самоконтролю і самооцінки.
Тема 1.	Місце сучасної української мови в системі світових мов.	2	3	6	
Тема 2.	Фонетика і фонологія (поняття фонетики та її завдання). Артикуляційні та акустичні характеристики звуків мови. Поняття фонології та основні одиниці фонологічної системи. Класифікація голосних і приголосних звуків української мови. Поняття фонем та її функція в мові).	2	3	6	
Тема 3.	Орфоепія, графіка, орфографія, лексикологія (Поняття орфоепії та основні норми української літературної вимови. Поняття графіки та особливості українського алфавіту. Основні принципи української орфографії. Поняття лексикології та її завдання. Лексичний склад української мови: групи слів за походженням і вживання).	2	3	7	
Тема 4.	Морфемика й словотвір (Поняття морфемики і типи морфем. Основні способи словотворення в українській мові. Будова слова і його словотворча структура. Поняття словотворчого гнізда і словотвірної ланцюжка. Різниця між морфемою і словообразовательним аналізом).	2	3	7	

Тема 5.	Морфологія. Іменник і прикметник. (Поняття морфології та її місце в системі мовознавства. Частини мови: класифікація та загальна характеристика. Іменник та прикметник).	2	3	7	
Змістовий модуль 2. Індивідуально-психологічні особливості особистості					
Тема 6.	Числівник і займенник. Дієслово і його форма. Мови прислівників і офіційних частин.	2	3	7	
Тема 7.	Фрази і пропозиції. Головні члени речення.	2	4	7	
Тема 8.	Односкладові пропозиції. Другорядні члени речення.	2	4	7	
Тема 9.	Просте речення. Поділ. Рішення	2	3	7	
Тема 10.	„Складносурядні пропозиції. Складні речення без сполучників. Пряма мова.	2	3	7	
Модульна тестова робота					
Всього :		20	32	68	
Форма контролю: залік/неуспішність (залік).....					

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, підготовці та публікації наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за тематикою практичних занять; переклад іноземних текстів установлених обсягів; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації; підготовку документів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, Інституті і кафедрі. Зміст самостійної роботи здобувача освіти визначається робочою програмою навчальної дисципліни конкретної навчальної дисципліни, методичними рекомендаціями, завданнями та рекомендаціями викладача.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, інтерактивна дошка, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий). Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, умінь використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований

підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Система оцінок і вимоги.

Таблиця розподілу балів, отриманих студентами

Теми	Поточний контроль знань										Модульні тести	Іспит	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10			
Робота на семінарському занятті	4		4		4		4		4		20	40	100
Самостійна робота	2	2	2	2	2	2	2	2	2	222			

Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Іноземна мова у професійній діяльності» проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);
- оцінка «добре» (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
- оцінка «добре» (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;

- оцінка «задовільно» (E) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
 - оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.
- Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

- «А» - 18-20 балів;
- «В» - 16-17 балів;
- «С» - 14-15 балів;
- «D» - 12-13 балів.
- «E» - 10-11 балів;
- «FX» - менше 10 балів.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі іспиту. До іспиту допускається студент, який виконав усі необхідні навчальні завдання, визначені у навчальній програмі.

Підсумкова (семестрове) оцінка за дисципліну, що оцінюється за допомогою іспиту, складається з двох складових: результатів поточного оцінювання та оцінки за іспит.

Максимальна кількість балів за поточне оцінювання становить 60, а за іспит – 40.

Мінімальна кількість балів, необхідна для складання іспиту, становить 25.

Оцінка за поточну оцінку формується як сума балів, отриманих студентом під час семінарських/практичних занять, та будь-яких заохочувальних (бонусних) балів, якщо такі є.

Після оцінювання відповідей студента на іспиті викладач додає бали за іспит до балів, отриманих за поточну оцінку, щоб визначити підсумкову оцінку за курс.

Шкала оцінювання екзаменаційних завдань

Шкала	Загальної кількості балів	Критеріїв
Відмінно	30-40	Завдання виконано якісно; студент набрав максимальний бал при оцінюванні теоретичних знань.
Добре	20-29	Завдання виконано якісно і з досить високою часткою правильних відповідей.
Задовільно	10-19	Завдання виконано із середньою кількістю правильних відповідей; студент продемонстрував теоретичні знання зі значними помилками.
Незадовільно	0-9	Завдання не виконано; студент продемонстрував теоретичні знання з серйозними помилками.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний

рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота за кожною темою, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 1 бала за допомогою стандартизованих і узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала для оцінки виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальних завдань)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
2	2	1,5	1	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання студента протягом семестру використовується 100-бальна національна та ECTS шкала оцінювання.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Загальна кількість балів за всіма видами навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	
		Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), стажування	зараховано/незараховано
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	3		

68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю перескладання	Не зараховано незадовільно з можливістю перескладання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

- регулярно відвідувати лекції і практичні заняття;
- систематично і активно працювати на лекціях і практичних заняттях;
- надолуження пропущених занять;
- виконувати завдання, передбачені навчальною програмою, у повному обсязі і з належною якістю;
- виконувати контрольну та іншу самостійну роботу;
- дотримуватися норм академічного поведінки та етики.

Курс " Сучасна українська мова" передбачає освоєння і дотримання принципів етики і академічної чесності, зокрема, орієнтацію на запобігання плагіату в будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації повинні бути оригінальними і авторськими, не перевантаженими цитатами, які повинні супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Розглядаються порушення академічної доброчесності: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, копіювання, обман, підкуп, упереджена оцінка.

Оцінка студента орієнтована на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, здатних розвинути практичні навички і вміння, за що можуть нараховуватись додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, наукових конкурсах серед студентів).

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичні матеріали, що забезпечують підтримку дисципліни: конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення практичних (семінарських) занять і методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів з навчальної дисципліни " Сучасна українська мова".

Рекомендована література

Основна

1. Омельчук С. А. Сучасна українська лінгводидактика: норми термінології і мовна практика фахівців: монографія. Київ: Видавництво "Києво-Могилянська академія", 2019. 356 с.
2. Вихованецкий В. Теоретична морфологія української мови: академічна граматики української мови / В. Вихованецкий, К. Городенська. Київ: Пульсарий, 2004. 398 с.
3. Костів О., Сколоздра-Шепітька О. Методика викладання української мови: навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 202 с.
2. Горпынич, В. О. Морфологія української мови: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. О. Горпынич. К: ВЦ "Академія", 2004. 337 с.
3. Сучасна українська літературна мова: навчальний посібник / А. П. Грищенко, К. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін / під ред. А. П. Грищенко. К: Вища школа, 2002. 439 с.
4. Сучасна українська літературна мова: навчальний посібник / С. П. Бевзенко, Н.Я. Грипас, О. В. Леута, В. О. Лобода, М. Я. Плющ / Під ред. М. Я. Плющ. К: Вища школа, 2000. 414 с.
5. Сучасна українська мова: підручник / О. М. Григор'єв, С. Е. Долман, Ю. В. Лисенко, Е. А. Макаренко, А. В. Мамалига та ін / Під ред. О. Д. Пономарьова. Київ: Либідь, 1997. 399 с.
6. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / Мойсієнко А. К., Мосенкіс Ю. Л., Басокононенко О. В., Бондаренко В. о., Гапченко О. А., Кравченко Л. О., Мацько О. М., Плющ Н.П., Сидоренко О. М. Київ: Знання, 2010. 270 с.
7. Сучасна українська літературна мова: морфологія. Синтаксис: підручник / Мойсієнко А. К., Арибжанова В. М., Коломійцева Ст. Ст., Костич Л. М., Різник С. М., Плющ М. Я., Алтынцева К. Ю. Київ: Знання, 2010. 374 с.
8. Українська орфографія / НАН України; Інститут мовознавства ім. А. О. Потебні; Інститут української мови. Київ: Наукова думка, 2019. 240 с.
10. Авраменко О. М. Українська мова (стандартний рівень) / навчальний посібник за Замовленням Міністерства освіти і науки України від 04.12.2019.
9. Методика викладання української мови: практичні заняття. Навчально-методичний посібник: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 115 с.
10. Українська мова для професійної орієнтації. Навчальний посібник / В. Ю. Підгурська, В. В. Голубовська. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.

Допоміжна

1. Вихованець В. Р. Морфологічні категорії? Словотворчий? Або граматичний міжрівневий? / Іван Вихованець // Актуальні проблеми українського словотвору / за ред. Василя Грещука. Івано-Франківськ: Плау, 2002. С. 13-18.
2. Глазова А. П. Українська пунктуація: Навчальний посібник. Харків, Веста: Видавництво "Ранок", 2004. 252 с.
3. Джочка В. Ф. Сучасна українська літературна мова. Практична морфологія / Ірина Джочка, Оксана Ципердюк. Івано-Франківськ: Місто-Н.В., 2012. 588 с.
4. Карпенко Ю. О. Ступені порівняння різних частин мови та їх функції / Ю. О. Карпенко // Мовознавство. 2010. № 2-3. С. 41-48.
5. Ковалик В. І. Теоретичні питання граматики // Ковалик В. І. Питання українського і слов'янського мовознавства: вибрані праці, частина II / під ред. З. Терлака / Івана Ковалика. Львів; Івано-Франківськ, 2008. С. 82-109.
6. Кононенко І. Ст. Прикметник у слов'янських мовах: монографія / В. В. Кононенко. К: Видавничо-поліграфічний центр "Київ. ун-т", 2009. 495 с.
7. Кучеренко В. К. Теоретичні питання граматики української мови: морфологія. Вінниця: Поділля. 2003. 464 с.
8. Сімович Ст. Твори: в 2-х томах / Василь Сімович. Чернівці: Книги-XXI, 2005. Том 1:

Лінгвістика. Українська мова і орфографія. Мовна культура. Мову українських письменників. Історія мовознавства. Персоналії. Огляди / під ред. К. О. Ткач. 2005. 520 с.

9. Шевельов Ю. Нарис сучасної української літературної мови та інші лінгвістичні дослідження (1947-1953) / Юрій Шевельов. Київ: Темпора, 2012. 446 с.

10. Богатко Ст. Ст. Українська мова для професійних цілей. Модульний курс: навчальні посібники. Вінниця: Нилан, 2017. 281 с.

11. Коловоротная Н.Д., Чала А. Р. Українська мова в професійному напрямку. Тестовий контроль: навчально-методичний посібник. посібник. Харків: ХГПА: Ексклюзив, 2016. Частина 1. 95 с.

12. Культура професійного мовлення: навч. посібник. . для самостійної роботи студентів нефілологічних спеціальностей / укладач Ст. Підгурська. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 200 с.